

DE TRIBUNE

Redactie-adres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3.
Amsterdam.

SOC. DEM. ORCAAN

Administratie-adres:
Gysbrecht van Aemstelstraat 32.
Amsterdam.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij (S. D. P.).
VERSCHIJNT WOENSDAGS EN ZATERDAGS.

REDACTIE: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Abonnement bij vooruitbetaling fr. p. p. 60 cent per 3 mnd.
Weekabonnement 5 ct. voor de 2 nrs. - Losse nrs. 3 ct.
ADVERTENTIËN 10 CENT PER REGEL.

Op weg naar de Revolutie.

Twee groote wetten beheerschen de ontwikkeling van de arbeidersbeweging. Zij loopen evenwijdig aan de twee groote wetten der ontwikkeling van het kapitalisme dat de voedingsbodem en de drijfkracht der arbeidersbeweging is. Onweerstaanbaar gaat de ontwikkeling van het kapitalisme steeds in dezelfde richting voorwaarts; steeds groeit de massa van het kapitaal, groeit de productie, groeit de massa van de meerwaarde, groeit het door het kapitaal gecommandeerde en uitgebuide leger van den arbeid; steeds meer neemt de concentratie van het kapitaal toe, stijgt zijn alles beheerschende macht over volk en staat en leidt het zijn heerschappij uit over de gansche aarde. Maar met het kapitalisme groeit in gelijk tempo zijn doodsvijand, dien het zelf verwekt en dien het zelf kracht verleent: het revolutionaire proletariaat. Het groeit in aantal, het concentreert zich steeds meer in reusachtige fabrieken, in groote steden en fabrieks-districten en met den groeienden druk van het kapitaal, met den strijd dien het tegen dezen druk voeren moet, groeit zijn klassebewustzijn, zijn maatschappelijk inzicht, zijn geslotenheid, zijn organisatie; groeit zijn maatschappelijke macht. Zoo toont ons de geschiedenis van het heden een voortdurenden opgang der arbeidersklasse, een gestaag voorwaarts-schrijden, een steeds verder gaande groei in macht, die het stijgen van de macht van het kapitaal als diens schaduw volgt. Steeds reusachtiger en geweldiger komen de beide vijandelijke legers tegenover elkaar te staan.

Maar met dit geregelde voorwaarts-schrijden is noch van de geschiedenis der kapitalistische productie noch van die van den klassenstrijd van het proletariaat alles gezegd. Omgekeerd geeft de geschiedenis van de arbeidersbeweging een beeld van voortdurende wisselingen en veranderingen; nu eens richt zij zich op in machtigen revolutionairen aanval die gansch het kapitalisme dreigt te vernietigen, dan weer zinkt zij afgemat terneer en schijnt alle kracht tot daden bij de apathische massa verdwenen te zijn. Ook deze wisseling, die de geschiedenis der arbeidersbeweging tot een dramatisch beeld vormt en die den geregelden vooruitgang doorkruist en verandert zonder hem op te heffen, wortelt in den materieelen grond van de beweging van het kapitaal. De polsslagen van de conjunctuur, de periodieke wisseling van crisis en bloeitijdperk die den anders regelmatig opgang van het kapitaal een onregelmatige, golvende of hoekige beweging geeft, weerspiegelt zich in de periodieke op- en neergang, in de wisselende vormen en methoden, in de polsslagen van de arbeidersbeweging.

Gedurende het bloeitijdperk wordt de ondragelijkheid van het kapitalisme niet zoo scherp gevoeld; ondernemingen worden opgericht, de loonen stijgen, de bourgeoisie is verheugd over den goeden gang van zaken en denkt slechts aan de winstmakerij; het proletariaat gebruikt deze gelegenheid om de loonen omhoog te drijven en denkt aan geen rebellie. De revolutionaire energie is verdwenen, de arbeiders strijden met succes voor directe verbeteringen en maken hun organisaties groot en stevig, terwijl de

bourgeoisie vol zelfvertrouwen en zekerheid met vaste hand regeert of regeeren laat. De bourgeoisie voelt zich sterk, het proletariaat zwak, de reactie heerscht, de revolutie schijnt in een onbepaalde toekomst, verbleekt. Komt dan echter een scherpe crisis, dan gedijt met de nood en de ellende ook de ontevredenheid der massa; daar alle hoop op directe verbetering, al het streven naar welvaart binnen het kapitalisme tevergeefs schijnt, moet de arbeidersbeweging zich weer een revolutionair doel stellen. Tegelijk voelt de bezittende klasse hare positie verzwakt, al stelt zij zich tegenover de demonstraties der arbeiders scherp en geweldig te weer; is zij toch, bij de ontevredenheid die breede kringen heeft aangetast, innerlijk onzeker, en moet zij met concessies en hervormingen trachten zich op de been te houden. Tijden van crisis zijn tijden van scherpe klassenstrijd, waarin de revolutionaire energie en de revolutionaire gedachte machtig opleven.

Deze wisseling van de stemming en de vorm van actie, die zich voegt bij de tegelijk steeds voortgaande machts-groei, kunnen wij in de gansche geschiedenis der arbeidersbeweging volgen. En in het licht van deze twee wetten die den gang der beweging bepalen, moeten wij de teekenen der tijden trachten te onderkennen.

Na den Duitschen Partijdag te Jena constateerden onze tegenstanders met voldoening dat er van een revolutie voorloopig geen sprake zou zijn. De Partij zou niet aan den aanval denken, wijl een zoodanige stemming niet bij de massa aanwezig is. En zeker is het uiterlijke beeld dat de arbeidersbeweging biedt in staat, om de bourgeoisie in hooge mate te bevredigen. Over de weinige belangstelling der massa werd reeds lang geklaagd; de kiesrechtstrijd is in het zand geloopt, de Partij tracht voor alles „positief” mee te werken, en overal, niet slechts hier maar in de geheele Internationale, zwelt de kam van het reformisme en de bureaucratie, en trachten deze elk revolutionair streven te verlammen en te verstikken. Zoo nu en dan lijkt het er na, alsof de geheele beweging in een moeras voert, terwijl de bourgeoisie door de vooruitzichten die het imperialisme haar biedt zich opnieuw gesterkt en geestkrachtig voelt.

Wat deze verschijnselen beteekenen, wordt eerst duidelijk als men hun oorsprong in de materiele verhoudingen zoekt. Sinds 1894 bevindt zich de kapitalistische maatschappij, onder den invloed van de uit Zuid-Afrika stroomende goudmassa, in een periode van tot nog toe ongekende bloei. Na tientallen van jaren heen en weerslingeren, zonder uit de stilstand te kunnen komen, verhefde zich de productie in een bijna onafgebroken opgang machtig omhoog; de Duitsche uitvoer steeg van 3000 miljoen Mark in het jaar 1894 tot 6800 miljoen in 1907 en na een korte crisis tot 9000 miljoen in 1912; Engeland, dat zoo lang economisch scheen te verkwijnen, bracht zijn uitvoer van 4400 miljoen in 1894 op 9000 miljoen in 1912. Met enorme energie trachtte het kapitaal in deze 20 jaar overal nieuwe markten te openen, nieuwe werelddeelen te veroveren; in koortsachtige bezigheid werden steeds nieuwe arbeidersmassa's in de productie getrokken, met sterken druk neergehouden, opdat deze de gunstige conjunctuur niet al te zeer voor zich zelf

zouden benutten. Het behoeft dus niet te verwonderen dat de arbeidersmassa's van de ergste nood eenigszins ontlast, bijna steeds met arbeid en loonstrijd bezig, zich om de revolutionair politieke strijd niet al te zeer bekommerden en het aan kleine groepen verderziende sociaal-democraten overlieten de revolutionaire traditie hoog te houden en voor de principieele socialistische verheldering te zorgen.

Neen daarin ligt niets wonderbaarlijks. Omgekeerd, men zou zich eigenlijk moeten verheugen en verheugen over het feit dat het socialistische principe en de revolutionaire gedachte zich nog zoo in de Duitsche Partij hebben kunnen staande houden. Het bewustzijn van de algemeen blijvenden druk van het kapitaal was voldoende om de kerntroepen van de Partij bij de principieele verheldering niet te verlammen en het overwoekeren van het opportunisme eenigszins tegen te houden; het was echter niet voldoende om de massa zelf tot een krachtigen aanval te leiden.

Met de onderkenning van deze oorzaak van de verschijnselen van stilstand in de arbeidersbeweging is tegelijkertijd gezegd dat zij geen reden tot blijvend pessimisme geven. Wordt de goudstroom uit Transvaal minder, waarvan de voortteekenen reeds aanwezig zijn, dan gaat het met de conjunctuur weer bergafwaarts. En als de productie stopt, als in de door de laatste ontwikkeling diep omgewoelde maatschappij de lange bijna onafgebroken crisissen komen, dan staat een gansch anders uitgerust proletariaat gereed dan dat van 40 jaar geleden bij het aanbreken van de toenmalige stagnatie. De geweldige achter ons liggende opgang heeft zijn aantal, zijn concentratie, zijn organisatie enorm versterkt; wat het in revolutionaire energie te kort kwam en aan directe illusies verwierf zal in den komenden tijd aangevuld en verbeterd worden. De revolutionaire wil die bijna overal nog slechts bij een in de oppositie zijnde minderheid der Partij krachtig leefde zal dan door den drang van de massa geweldig versterkt worden en de Partij zal zich aan het hoofd stellen om met nieuwe energie door een klare aanvallende taktiek het meest nuttige effect te bereiken.

Ook nog op andere wijze vloeit uit materieele ontwikkeling een bron van revolutionaire energie. Het imperialisme drijft de staten in scherpe tegenstellingen tegenover elkaar en dwingt de bourgeoisie de gansche kracht van het volk aan geld, techniek en menschen-materiaal in oorlogstoerusting, misschien ook in oorlogen, en in dienst van de wereldpolitiek te stellen. Deze politiek dwingt het proletariaat tot scherpen strijd, waarin het tot het aanwenden van de scherpste middelen van afweer of aanval genoopt zal zijn.

De voor kort uitgegeven briefwisseling van Marx en Engels toont ons, hoe ook zij op ieder symptoom van crisis of oorlog letten, omdat zij hiervan verwachtten dat die het proletariaat uit zijn onbeweegelijkheid zouden opschudden. Die zullen ook verder den toestand brengen, die de massa's tot de revolutionaire daad dwingt en maken dat de massa's met hun stijgende macht in scherpe beslissingsstrijden de macht van het kapitaal zullen trachten neer te slaan. A. P.

Arbeiderspensioen.

Zoals op elk ander terrein van den proletarischen strijd de onzekerheid en de verwaring hoogtij vieren, onder de verlamdende heerschappij van het reformisme, zoo ook op het gebied van den strijd voor 't ouderdomspensioen.

De armzalige 2 gulden voor nu levende 70 jarigen is bejubeld als staatspensioen, waarvoor door 't gansche land feestelijke vergaderingen moesten gehouden worden. En 't is niets dan een afscheidsof voor menschen die op sterven staan.

In de praktijk worden ze, de allerarmsten, de bedeedden in en buiten de armenhuizen van gemeente of kerk, ontroofd door armbesturen en diaconie. 't Wordt meer ontheffing van die armbesturen, dan hulp voor de ouden.

Bovendien lijkt het slechts op staatspensioen, maar is er in werkelijkheid geen vezeltje van.

Want onder ouderdomspensioen moet toch worden verstaan een *duurzaam* gratis pensioen voor alle komende ouden tot in onbegrensde toekomst.

En deze 2 gulden is toegekend als een overgangs-uitkeering, aanhangsel aan de *verzekeringswet* Talma, die de arbeiders voor de *zelfbetaling* van hun invaliditeits- en ouderdoms-uitkeering van hun 16e tot hun 70e jaar zware premies wil laten betalen. Deze wet is aangenomen in Tweede en Eerste Kamer en in 't staatsblad verschenen, dus voor invoering gereed.

Men ziet, wat bedrog het is, wanneer over de 2 gulden van thans wordt gesproken als „Staatspensioen”, niet alleen door onze natuurlijke vijanden de kapitalisten van alle kleur maar ook door de arbeidersbeweging onder de vleugels der S. D. A. P. Dat is de eerste verwarring.

De tweede misleiding is, dat de vrijzinnige kapitalisten, die het reformisme aan de arbeiders heeft aangewezen als hun vrienden en bondgenooten voor de toekomst, vooral ook voor dit punt: Staatspensioen, — dat die hun nog grotere weldaden zullen brengen!

Ondertusschen is er reeds gepubliceerd het plan van Treub tot een kostelooze uitkeering aan 70 jarigen, van 2 gulden (dus net als Talma), maar niet aan hen die bedeeft zijn genoten of anders niet fatsoenlijk genoeg zijn volgens 't oordeel der heeren (geen dronkenschap, geen slecht levensgedrag, geen rechterlijke straf). Dus *veel minder dan Talma*, met nog een verachtelijke schop voor de allerarmste en allerongelukkigste slachtoffers van de uitbuitersoverheersing.

Welk een bedrog van de kant der *natuurlijke* vijanden der arbeidersklasse, de vrijzinnige kapitalisten, maar nog erger — van de S. D. A. P. die doet of ze 't schandelijk plan van haar „vrienden” niet ziet.

Bovendien trekt de vrijzinnige regeering de wet Talma niet in, maar spreekt van *gewijzigde invoering*, met *minder lasten voor de staatskas*, dus met *nog meer lasten voor de arbeiders*.

Maar de gevaarlijkste verwarring, ook weer in de hand gewerkt door het reformisme, heerscht nog op een ander punt.

Talma's uitkeering draagt ten minste de naam, aan *loonarbeiders* te worden verstrekt.

De S. D. A. P.sche leiding vindt dit verkeerd en dringt aan op verandering daarvan in een uitkeering aan *allen die 't noodig hebben!* De vrijzinnige „vrienden” gaan daar met graagte op in en Treub laat een plan los van een pensioentje aan *behoef-tigen*, maar dan „fatsoenlijk” naar de vernederende schatting van den trotschen en inhaligen heerscher en uitbuiters.

't Heeft een schoone schijn en lijkt meer in overeenstemming met het menschelijk gevoel en met recht en billijkheid, wanneer men spreekt van pensioen aan allen die 't noodig hebben, dan dat men spreekt van arbeiderspensioen.

Maar 't is niet meer dan schijn.

Wanneer de arbeidersklasse haar ganschen strijd tegen de kapitalistische slavernij, vóór het Socialisme, laat leiden door het beginsel van onverzoonlijken klassenstrijd van proletariaat tegen bezittende klassen, dan weten wij, dat als gevolg van die strijd ook zullen worden opgeheven de nooden en ellende van de andere slachtoffers van 't kapitalistische stelsel, buiten de grenzen van 't loonproletariaat.

Zoo ook zullen de oude schipbreukelingen in onze kapitalistische samenleving buiten de arbeidersklasse het best worden gediend op 't punt van ouderdomsverzorging in een *stelsel* van *arbeiderspensioen*.

De noodlijdende kleinburgers marcheeren het

best als *legertros* van het *voorvechtende* proletariaat.

Dit is misschien niet streefend voor de kleinburgerlijke begrippen, voor hun waan en ijdelheid, als te zijn een „meerdere stand” boven het „lage volk” van arbeiders, maar 't is toch niet anders.

En allermint mag het proletariaat zijn eigen belang opofferen om die kleinburgerlijke waan te streelen, zooals de S. D. A. P. doet ten behoeve van haar parlementaire schijnmacht van 't oogenblik, waarbij ze steunt op een heel leger kleinburgerlijke kiezers.

De arbeiders moeten in 't belang van hun ouderdomsverzorging en van hun gansche strijd, voor het staatspensioen vechten als *arbeiderspensioen*.

Zoo kunnen zij het eischen als een stuk van de meerwaarde, hun door de uitbuitende klassen ontroofd gedurende hun gansch lang en moeitevol werkersleven.

Zoo wordt het dus een kleine afdoening op de groote rekening, die geheel vereffend wordt bij den val van het kapitalisme en de zegepraal van het Socialisme.

Zoo wordt de strijd voor het Staatspensioen een stuk van den revolutionairen strijd van het proletariaat tegen slavernij en stoffelijke ellende, en wakkert de strijdlust aan, en verheldert het inzicht onder de arbeiders.

Zoo wordt de aanval het sterkst en de kans op bevredigende regeling het grootst.

Zoo wordt aan het verkregen pensioen ontnomen elke wrange bijmaak, die de gunst en de weldaad van bovenaf altijd hebben.

Men ontvangt het met de fierheid en ongebogenheid van strijders, die een stuk recht hebben veroverd op hun onderdrukkers.

't Is natuurlijk voor elk wetgever een kleinigheid in een *stelsel* van arbeiderspensioen ook de onverzorgde oude kleinburgers te betrekken, en ze zullen bij dit stelsel welvaren.

Pensioen aan *behoef-tigen* als zoodanig, integendeel, heeft onmiddellijk het karakter van bedeefting, van gunst, van weldaad, met alle vernedering daaraan verbonden, dat men moet verdienen door zich fatsoenlijk te gedragen naar 't oordeel der edele heeren weldoeners, die van de gunstige gevoelens van onderdanige dankbaarheid gretig gebruik maken, om de ouderdomsverzorging in te krimpen tot een bespottelijke fooi aan menschen die op de rand van 't graf staan.

't Schandelijke plan van Treub is de meest sprekende illustratie hierbij.

't Opvoedende van de revolutionaire strijd voor een stuk meerwaarde wordt verkeerd in zijn tegendeel. Dat hebben we gezien bij het beschamende feestvieren, dat de arbeiders van Nederland hebben gedaan voor de ellendige tijdelijke fooi van Talma. Daarom: strijd voor het stelsel van *arbeiderspensioen!*

Verweer tegen de duivelsche plannen van een Treub die een werkelijk Staatspensioen in de kiem zullen smoren.

Arbeiders, slaapt niet aldoor, wordt wakker!

St.

Uit de Vakbeweging.

BINNENLAND.

De Bakkersstaking.

In den Haag is na langdurige propaganda en agitatie, correspondeeren en confereeren, eindelijk de staking in het Bakkersbedrijf, die reeds het vorige jaar dreigde, geproclameerd.

Reeds op 30 October werden de eischen aan de patroons toegezonden en na eenig correspondeeren en confereeren kwam een absoluut afwijzend antwoord van de betaalde scherpstrijper der bakkerspatroons, Blaupot ten Kate, binnen.

Hierop hielden de gezellen 2 Dec. een schitterend geslaagde straatmanifestatie onder leiding van onzen partijgenoot de Visser, die toen hij de geestdriftige massa op het Binnenhof ontbond, den heeren reeds voorspelde, dat, nu eerst de kapitalistenknechten in het parlement tijdens de behandeling van de bakkerswet de bakkerij-slaven naar beneden hadden getrapt, en voorloopig geen hoop op vernietiging van het monster der nacht arbeid bestond, de gezellen uit eigen kracht de patroons tot het verleenen van betere arbeidsvoorwaarden zouden dwingen. Toen 20 Dec. de besturen de patroons gingen melden, dat een staking tengevolge van het brute machtsmisbruik der werkgevers absoluut onvermijdelijk was, poogden de heeren nog te bewerken, door voorloopige toezeggingen die in een conferentie op 8 Jan. zouden worden besproken, hieraan te ontkomen.

De meerderheid der leiding stelde nogmaals voor opnieuw te gaan onderhandelen, maar de stampvolle vergadering van arbeiders, die 22 Dec. werd gehouden, besloot met algemeene stemmen hierop niet in te gaan, en schonk nog slechts 2 maal 24 uur de gelegenheid, om de eischen in te willigen, of anders zouden ze tot staking overgaan. Toen de patroons dit afwezen, werd op 23 Dec. de staking geproclameerd voor een 10 tal bakkerijen. Voor (en kort na) de staking gaven reeds 4 bakkerijen toe, terwijl in een tweetal bakkerijen, waar de patroons als onderkruipers fungeerden, de gezellen de bakkerij werden uitgehaald.

Met behulp van bazen en hun zontjes trachten men de bakkerijen te doen doorwerken, waarbij de meest onmogelijke dingen worden vertoond. Zoo ziet men den onderdirecteur van een der grootste bakkerijen als broodbezorger fungeeren, terwijl boekhouders enz. als onderkruipers onseleers optreden, en het krapuul, dat in de bakkerijen werkt, met bier, jenever en sigaren plus de prachtigste beloften aan de gang moeten worden gehouden.

Woensdag 24 Dec. had in het Kerkgebouw aan de Z. W. Buitensingel een stampvolle vergadering plaats, onder leiding van de Visser, die als voorzitter oorzaak en stand der staking onder daverende toejuichingen uiteen zette. Toen hij zich richtte tot het publiek, en verzocht om het door onderkruipers gebakken brood niet in ontvangst te nemen en het terug te zenden, opdat het alleen nog voor veevoeder geschikt zou zijn, kon niet worden vermoed, dat een zoo beduidend aantal verbruikers hieraan gevolg zou geven, en paardenvrachten met brood inderdaad reeds nu voor het vee moet worden verkocht.

Hoewel tot nu toe de staking er uitstekend voorstaat, trachten de patroons de indruk te vestigen, alsof ze niets om het lijf heeft, terwijl 't reeds nu bekend is, dat de grofste schade wordt geleden en de patroons herhaaldelijk onderling de grootste oneenigheid hebben. Bovendien kan de staking nog aanmerkelijk worden uitgebreid, en wordt een steeds scherper actie gevoerd. Van welke vuile middelen de patroons zich bedienen, blijkt uit de smerige berichten en valsche beschuldigingen, die in de pers worden geplaatst. Zoo wordt de oude klacht van machtsmisbruik, terrorisme enz. weer gehoord, terwijl de beschuldigingen van mishandelingen en vernieling, plus het in het water rijden van broodkarren, etc. natuurlijk niet ontbreken. Dat een en ander absoluut is gelogen, begrijpt elk arbeider direct, en het doel om het publiek tegen de stakers op te hitsen, mislukt volkomen.

Houden de bakkerijarbeiders moedig stand, dan is de overwinning verzekerd. Niemand is in staat, om de staking te schaden, dan de stakers zelve. Het ziet er evenwel na uit, dat zij zich niet zullen doen ontmoedigen, en dan is de overwinning verzekerd.

N.B. Zondagmorgen 11 uur spreken Goudsmit en De Visser in openbare vergadering in Vriendenkring te Amsterdam, over deze strijd.

Verkade en Komp.

Onlangs vermeldde we, dat de Bakkersgezellenbond met deze firma een contract afsloot, waarin eenige verbeteringen waren tot stand gebracht. Dit contract schijnt nu te worden benut, om, aldus vrede veroverd hebbende, de lastige gezellen eruit te gooien. Althans een der voormannen van den vakbond met reeds 8 jaar dienst is ontslagen en de firma weigert zelfs te confereeren.

Echt liberaal zegt *Het Volk*. Wij zeggen het ook, maar niet slechts in den vakstrijd, maar ook in den politieke strijd.

De landarbeidersbond.

Op het vorige week gehouden congres kon met vreugde worden vermeld, dat het ledental in 1911 nog 870, in 1912 reeds 2130, thans de 4800 heeft bereikt. Het afgelopen jaar is een jaar geweest van voortdurende strijd, en deze strijd doet den bond goed, al zal men natuurlijk alles moeten inspannen om de innerlijke organisatie in overeenstemming met dien groei te brengen.

Een zeer belangrijk punt: Grond aan landarbeiders kwam ter sprake. Zeer terecht verzet deze vakbond zich tegen het wetsontwerp Talma-Traub. Zij eischt een behoorlijk loon voor den arbeid in dienst van den patroon. Dit loon moet niet zoo zijn, dat aanvulling er van door buitengewone uitbuiting van den arbeid en zijn gezin na den werktijd noodzakelijk is. De vakbond maakte een uitzondering voor het telen van producten voor eigen gebruik en achtte 't wel wenschelijk, dat voor alle platte-

landsarbeiders een dergelijk stukje grond tegen billijken huurprijs beschikbaar wordt gesteld en kwam daardoor eenigermate in tegenspraak met haar principieele uitspraak.

Het Rotterdamsche veembedrijf.

De patroonsvereniging heeft een nieuw collectief arbeidscontract aangeboden, waarbij de organisaties zich zouden verbinden in 5 jaar geen nieuwe eischen te stellen en geen actie te voeren, die storing in 't bedrijf zou kunnen veroorzaken. Als loon werd aangeboden tot 1917 f 2.65 per dag, daarna f 2.75, 't uurloon voor overwerk in schafttijd zou 30-cent, na 7 uur 37½ cent zijn.

Zowel de Centrale Bond als de Bootwerkersbond hebben zich terecht openlijk tegen dit contract verzet, omdat de gestelde termijn te lang is en te weinig voordeelen biedt. 't Is dus niet onmogelijk, dat binnen eenigen tijd weder een strijd in de Rotterdamsche haven zal ontbranden.

Kleine berichten.

De Tielsche metaalbewerkers bij Kurz & Co., ruim 150 man zijn uitgesloten. Ze eischen een vrijen Zaterdagmiddag, en een uurloon van 18 cent.

Het buitengewone kongres van den Typografenbond aanvaardde, behoudens wijzigingen, thans nog niet bekend, met groote meerderheid het contract met den Bond van Boekdrukkerijen. Het betreft hier een landelijk loontarief, waarin ook het verplichte lidmaatschap was opgenomen.

„De Zaaier”.

Amsterdam. Zondagmorgen 12 uur hield de afd. van „De Zaaier” een bijeenkomst. Er werd een definitief bestuur gekozen. De kontributie werd voorloopig op 7 cent gesteld; 2 cent hiervan gaan naar het Hoofdbestuur te Leiden. Maandagavond komt de afd. in het vervolg steeds bijeen in het lokaal Van Reygersbergenstraat 169, 's avonds om 8 uur. Eerste bijeenkomst 5 Januari. Dan zal Ceton een inleiding houden over een onderwerp van socialisme. — Van Amstel sprak Zondagmorgen over het onderwerp behandeld in de bekende brochure van Mevr. Roland Holst.

Ontvangen bij W. (op de oproep van Ober) f 15.— van H. te L.

Buitenland.

Democratie in Mexico.

De correspondent van het Internationaal Vaksecretariaat in Mexico schrijft, dat vak- en politieke beweging tengevolge van den voortdurenden burgeroorlog bijna volkomen onderdrukt zijn. Het houden van vergaderingen is in de meeste steden onmogelijk, de weinige vooruitstrevende arbeidersbladen zijn onderdrukt, de propagandisten doodgeschoten, gevangen genomen of verbannen. Toch wordt er thans nog in de industrie-centra vaak gestaakt, maar deze stakingen worden met een brutaliteit, die in Rusland niet erger kan zijn, letterlijk in bloed gesmoord. Bij de juist plaats gehad hebbende verkiezingen hebben ook de arbeiders weer kandidaten gesteld, wel is waar zonder resultaat, zooals vooraf te zien was. Op vele plaatsen worden arbeiders en andere tegenstanders van het heerschende régime met geweld belet te stemmen. Met welk een grenzenlooze gemeenheid de regeering de verkiezing „gevoerd” heeft, kan uit 't volgende korte uittreksel van een circulaire blijken, die door de regeering aan de prefecten gezonden werd en toevalligerwijze openbaar is geworden.

1e. Alle burgemeesters, die 't met de revolutionaire partij eens zijn, worden in 't geheim van hun post verwijderd.

2e. Slechts betrouwbare personen, die zonder aarzelen elk bevel uitvoeren, mogen tot verkiezingsleiders enz. benoemd worden.

3e. Er moet voor worden gezorgd, dat hoogstens in ½ der kiesdistricten verkiezingen tot stand komen.

4e. Waar verkiezingen worden gehouden, zijn een voldoende aantal toegevoegde stembiljetten te gebruiken, zoodat de absolute meerderheid de verkiezing van Generaal Huerta tot president, van Generaal Blanquet tot vice-president uitwijst.

5e. Slechts zulke verkiezingsresultaten, welke aan deze voorschriften voldoen, mogen aan de Kamer van Afgevaardigden worden opgezonden.

6e. Kiezers van alle richtingen mogen zooveel protesten indienen als zij willen; dat mag echter aan het in 4e voorgeschreven resultaat niets veranderen.

7e. Tot afwikkeling der verkiezingsprotesten zijn vertrouwde personen te benoemen....

Men zal begrijpen, dat onder zulke omstandigheden de arbeiders met doornen bezaaide wegen bewandelen moeten, voordat zij eenigen daadwerlijken invloed op economisch en politiek gebied kunnen uitoefenen.

Een verstandig besluit.

Uit Zwitserland wordt aan de *Leipziger Volkszeitung* geschreven:

De vergadering van de Soc. Dem. Vereeniging te Zürich heeft een voorstel om de syndikalistische socialist Brupbacher, in de Internationale bekend om zijn belangwekkend werkje: „Marx en Bakoenine”, uit te sluiten, met 193 tegen 43 stemmen verworpen, en wel omdat het aan het P. B. reeds sinds jaren bekend was, dat Brupbacher anarchistisch gezind was, maar dat hij eerst voor het P. B. lastig werd, toen hij begon de raadsleden, die vóór het zenden van militairen bij staking gestemd hadden, voor ver-raders uit te maken.

De vergadering gaf duidelijk te kennen, dat de politiepresident van Zürich, die bij elke kleine staking direkt het geheele politiekorps tegen de stakers laat opmarcheeren, en die notabene nog bij de Vereen. „Eendracht” is aangesloten, in elk geval eerst uitgesloten diende te worden. Ook een lid van het bestuur sprak in deze geest.

Eveneens werd door deze sprekers te kennen gegeven, dat Brupbacher voor de arbeidersklasse lang zoo nadeelig niet was als de S. D. raadsleden, die notabene vóór het verbod van posten en vóór het zenden van militairen tegen de stakers van 12 Juli j.l. hadden gestemd.

Wel was de vergadering eenstemmig van oordeel dat Brupbacher geen sociaaldemokraat was, maar men meent hem als kritikus niet te kunnen missen. Hij zal eerst uitgesloten kunnen worden, als de fouten der „politikasters” ophouden.

Zoo doet men in Zwitserland. Maar in Holland sluiten de politikasters en hun volgers zelfs Marxistische critici uit. Zie Deventer!

Natuurgeschiedenis en Socialisme.

Voor de psychische grondslag, waarop de sociaal-demokratische wereldbeschouwing ontstaan en groeien kan, is behalve haar eigenlijke verwekker, het ontwakend klassebewustzijn en het inzicht in de economische toestand en de beteekenis der arbeidersklasse, ook een inzicht op natuurwetenschappelijk gebied een noodzakelijke voorwaarde. Een mensch, bevangen en gevangen in alle vooroordeelen en dwalingen van het verleden, die hem de blik op de ware werkelijkheid ontnemen, kan geen sociaal-democraat zijn, tenminste niet in de hoogste zin van het woord, die hem tot een veroveraar en -drager van een rechtvaardiger toekomst maakt, niet in de zin dus van Marx' woord van de „volkenbevrijdende” proletarische beweging.

De kapitalistische wereld heeft het, evenals elke andere ontwikkelingsperiode der menschheid, uitstekend verstaan, alle verschijnselen van het gemoedsleven, het geloof, het bijgeloof, de zedelijke, sociale gevoelens, het godsverlangen enz. in dienst van de heerschende klasse, die de moreele en materieele goederen bezit, te stellen. Zij weet de zoo veranderlijke ethische verschijnselen, die juist aangepast zijn aan de momenteele stand der zedelijke ontwikkeling, tot een absolute en voor eeuwig geldende sociale en zedelijke grondwet om te zetten; zij maakt van dergelijke omdolingen van de geloofs- en zedeleer de vaste polen van het sociaal en individueel weten, dat zij door haar klasse-bewuste en -onbewuste wetgevers tot vast geankerde rechtsprincipes laat modelleeren; en deze worden dan in handen van de wetenden tot sluw benutte instrumenten van de meedoogenloos gevoerde klassenstrijd.

Wat een veranderingen heeft in de loop der ontwikkeling bijv. ons eigendoms-begrip doorgemaakt! Van de natuurlijk aan geheel andere economische voorwaarden onderworpen Spartaansche jongeling in het oude Griekenland af, wien slechts een mislukt vergrijp tegen de eigendom tot schande, maar het sluw en energiek doorgevoerde tot eer strekte, tot aan onze burgerlijke wetboeken toe met hun duizenderlei ingewikkelde bepalingen over het eigendoms-verkeer en hun honderden strafbedreigingen, waardoor het privaatzet moet worden beschermd, — van het antieke af tot het hedendaagsche recht toe loopt een lange ontwikkelings-reeks van rechtsbegrippen.

Deze begrippen drukken zich telkenmale klaar uit in de positie, die het tot rechtsprincipes versteende

geweten tegenover het eigendoms-vergrijp innam. En in elk tijdvak was het een uit de donkere driften der menschelijke ziel wellende behoefte, de voor de oogenblikkelijke economische wereld geldende materieele voorwaarden als heilige, goddelijke noodzakelijkheden voor te stellen. Nog tegenwoordig is de officier van justitie, en alle andere steunpilaren van de klassestaat, doende stemming te maken voor de gekwetste Majesteit van de paragrafen der wetten-gevende meerderheid, door met verontrusting te wijzen op de beleedigde moraal en zedelijkheid. Uit het groote arsenaal van de menschelijke idealen wordt dan menig stuk zwaar geschut voor den dag gehaald; vaderland, natie, god, eer enz. worden gedegradeerd tot uitdrukkelijk verdedigings-materiaal voor de heilige geldzak.

Deze verandering en ontwikkeling van het rechtsbegrip uit zich heel duidelijk in tal van bestaande bezitsrechten. Wat een grondige veranderingen moest het rechtsbegrip doormaken, om zich te ontwikkelen van het *gebruiksrecht* van de jacht, de grond en de verborgen schatten der aarde af, door het *gemeenschappelijk bezit* der markgenooten eener reeds lang verleden beschavingsperiode heen, tot aan het *privaatbezit* van de grootgrondbezitters en de trustmagnaten in zijn tegenwoordige vorm toe!

Maar hier begint de worm te knagen. De onstandigheid, dat de maatschappelijke en de individueele moraal — natuurlijk de officieele! — uit hun sfeer van zuivere zedeleer omlaag gehaald en tot welbegrepen instrument van het klassebelang worden gemaakt, is geen geheim meer en geeft te denken. Het idealisme is nog net goed genoeg, om als pronkstuk voor jubilees, weldadigheids- en patriottische feesten te dienen; en de idealist had vanouds — als hij tenminste de genoemde idealen als vaderland, natie, eer, god enz. niet voor het groentekarretje van de zaken-doende meerderheid wilde laten spannen — slechts de keus tusschen: de brandstapel, Siberië en de vloek der belachelijkheid; al naar de smaak des tijds, de plaatselijke geest, en de graad van doorvoerbaarheid, die men de „idiote” idee toedacht.

Niemand kan ontkennen, dat de doorschijnende manteltjes van deugd en moraal, die men de materieele dingen dezer wereld met berekende schaamachtigheid gelieft om te hangen, thans in hun ware aard gekend worden. Wij weten, dat de in naam van het kruis zoo goed als de tot uitbreiding der „kultuur” gevoerde oorlogen met god en mensche-lijkheid evenveel te maken hebben, als de „orde” van een moderne staat op de spits van de politie-sabel in stand gehouden met de ijdel uitgesproken gratie gods, of de tegenwoordige beschermende wetgeving voor arbeiders met ware mensche-lijkheid. Evengoed als bij de oorlog van Italië tegen Turkije om Tripoli de werkelijke aanstoker zat in de direktie-kamer van de *Banco Romano*, evengoed als het vaderlandsche enthoeziasme in de *Wertheim**)-kassen van het winzuchtige privaat-kapitaal zit, zoo zijn ook de edelste gevoelens, de waarlijk ideale verschijnselen van het menschelijke gevoelsleven, tot louter cijferwaarden in de groote rekensom van het kapitalisme van alle tijden gedegradeerd. Wanneer de heiligste snaren van het wonderbare instrument der ziele-functie trillen, dan dreunt direkt de ordinaire bas van het meest ordinaire zakenbelang mee. De moraal van het kapitalisme heeft de teerste trillingen van de geslachtsdrift — bij alle officieele preutscheit van de toonaangevende meerderheid — in zijn smerige dienst gesteld; reeds in de tijden van de groote Romein-sche klassenstrijden werden de ouderlijke en de kinderlijke liefde tot rechtstitels van de gekodificeerde bezithonger gemaakt. En tegenwoordig — zie Hongarije en zijn Minister-president Tisza! — wordt in naam van de vaderlandsliefde, onder verandering van dit woord in het meer overtuigend klinkende „patriotisme”, van de hierdoor gehypnotiseerde bezitlozen slechts de trouwste gehoorzaamheid aan het uitbuitende grootbezit geeischt. (Of in Holland: onder deze leuze de volgzzaamheid der arbeiders gevraagd bij de imperialistische vlootpolitiek van het Koloniale kapitaal!)

Hoe de natuurwetenschap hier haar bevrijdende invloed uitoefent, zullen we een volgend maal zien. (L. V.)

GUST. SLEKOF.

*) De Wertheims zijn de groote warenhuis-, grond-, en geldspekulanten van Berlijn. Ze worden hier natuurlijk als type genomen. In Holland was óók een Wertheim (A. C. Wertheim was zijn naam; men leze het na bij Quack), zij het ook eenigszins anders dan zijn Duitsche naamgenooten, zoo'n type. Wij kunnen die naam dus hier als typeerend voor het patriottisme, het enthoeziasme van het winzuchtig kapitaal, behouden.

Politiek en Polemie.

Ernst!

Ernst, zware ernst, zijn de beschouwingen, die Mr. P. J. Troelstra dit jaar weer eens aan het Nederlandsche volk bij wijze van kerstgeschenk heeft laten hooren.

Of is het niet ernstig, dat de man, die nog altijd, zooals 20 jaar geleden het geval was met Domela Nieuwenhuis, als de socialistische woordvoerder bij uitnemendheid geldt, bij een gelegenheid als deze, de jaarlijksche revue, die hij pleegt te houden over hetgeen achter hem en zijn partij ligt en de toekomst, aan het Nederlandsche volk niets meer weet voor te zetten, dan de afgekookte, miserabele, walgelijke parlementaire kool, die hij ten beste gaf?

Acharme. Treurig, diep-treurig zou 't inderdaad met 't Nederlandsche proletariaat zijn, als daar, zij 't dan ook verholen en bedolven, niets anders meer leefde, dan wat door den mond van zijn „LEIDER“ tot uiting komt.

Geen socialisme meer, zou er dan in dat proletariaat leven.

Want in Mr. Troelstra's rede zult gij geen woord, geen syllabe, geen greintje van socialisme meer aantreffen.

Geen hoop op de revolutie, die alleen en uitsluitend de arbeidersklasse de overwinning kan schenken, zoogoed als zij het eens de bourgeoisie heeft moeten doen.

Geen besef meer van de dreigende gevaren, die het alom loerende imperialisme, die de koloniale politiek, die de waanzinnige militaire toerusting aller mogendheden voor de arbeiders voortdurend nieuw en sterker oproepen, gevaren zelfs voor hun naakte leven.

Geen inzicht, geen begrip meer voor de steeds toenemende tegenstelling op elk gebied, maar vooral op dat van de welvaart, tusschen die eeuwig-zwoegende, eeuwig-dervende, eeuwig-hongerende proletariërs en den rijkdom der bourgeoisie.

Geen sikkepitje ten slotte meer van dat „proletarische gevoel“, waarmee de hoogedelgestrenghe heer Schaper zoo aardig den spot drijft in de brochure, die hij over de Ministerkwestie heeft geschreven. Dat proletarische gevoel, dat inderdaad zoo lastig is voor al degenen, de Briands, de Millerands, de Schapers enz., die zich op de organisaties der arbeiders steunend, willen verheffen tot mede-machthebbers van den kapitalistischen Staat; maar dat onmisbaar is, om de arbeiders te behoeden voor het ergste: terugzinking in het burgerlijk moeras, waaraan ze, o zoo kort pas, zijn ontworsteld.

Van dat alles was er, nog eens gezegd, in Mr. Troelstra's rede geen spoor.

Wat er dan wel in was?

Dezelfde onzin, dezelfde duffe parlementaire frases, afgewisseld door schimpscheuten op zijn bondgenooten in den afgelopen zomer, die we in de afgelopen weken reeds tot walgens toe, te slikken hebben gehad.

Men zal van ons niet gaan vergen, dat we die kool nog eens gaan opwarmen.

Algemeen Kiesrecht krijgen we en Staatspensioen! Het ministerie is „onze“ gevangene en we kunnen er toch lekker op slaan! De antithese is dood — voor de zesde, zevende of tiende maal dood! De schoolstrijd zal worden opgelost! De tien-urendag nadert! Kortom: al de onzin, die slechts in het brein kan opkomen van iemand, niet verder ziende dan de wanden van het Binnenhof... en de gedweehheid en slaafschheid, de hondsche trouw van de arbeiders, die hem nu nog even geloovig aanhooren als anderen twintig jaar geleden Nieuwenhuis deden.

En de ernst van dit alles, van deze droevige politieke misleiding, kwam vooral uit in die eene passage van Mr. Troelstra's rede, waar het geheel om was opgebouwd. Het is altijd hetzelfde bij deze soort politici. Ze willen één praktisch, voor hen belangrijk, ding en daar bouwen ze dan een onmetelijken steiger van woorden om. Net als bij de Chineezers, die de kunst verstaan om één decreet 12000 woorden lang te doen zijn. Zoo hield ook Briand, Aristides, de man, op wien tegenwoordig de hoop van heel de conservatieve bourgeoisie in Frankrijk gevestigd is, dezer dagen te St.-Etienne zijn groote politieke rede voor de naaste toekomst, en al de frases dienden om één ding aan te toonen, dat hij, Briand, weer gereed is de regeering te aanvaarden.

Wat was dan nu de kern van Mr. Troelstra's rede?

Dit, waar hij zei:
„Mislukt de poging (om de schoolkwestie van de baan te brengen — Mr. Troelstra schijnt er dus nog niet eens zooveel vertrouwen in te hebben, dat dit werkelijk geschiedt, m. a. w. dat de openbare school geheel aan de clericalen wordt uitgeleverd

door de linkerzijde; v. R.) — dan zal een deel der rechterzijde ingaan tegen deze grondwetsherziening, dan gaat het bij de volgende verkiezing weer tusschen rechts en links, — de antithese was een uur geleden weer eens dood verklaard; v. R.! — en komen de sociaaldemocraten in dezelfde verhouding tot de burgerlijke partijen als nu.

Wederom kan zich dan de portefeuille-kwestie voordoen.

Wil de partij dan niet weer onvoorbereid voor een zoo belangrijke kwestie komen te staan, dan moeten wij trachten vóór dien tijd onderling tot overeenstemming te komen. Het bedenkelijke van de portefeuille-kwestie is geweest, dat de leiding van de partij toen uiteen is gevallen. Dat mag niet ten tweeden male voorkomen! De beslissing van het Zwolsche congres is geweest een oogenblik-beslissing... Voor later geeft deze beslissing geen richtsnoer. Onze vooraanstaande mannen zijn het aan de partij verplicht, over dit belangrijke punt overeenstemming te verkrijgen. Als in deze geen overeenstemming kan worden verkregen, dan hapert er iets aan de leiders! Maar ze zullen elkaar wel weten te vinden. Bij een volgende gelegenheid zullen wij gaaf, als één geheel tot u komen!”

Mr. Troelstra is m. a. w. van plan om, weer eens, zooals hij in 1905-'06 ook gedaan heeft, den strijd om het dictatorschap in zijn partij met die „leiders“, die 't niet met hem eens zijn, aan te binden.

Naar de massa der leden wordt natuurlijk niet gevraagd.

Maar de „leiders“, die in Zwolle anders wilden dan hij, die zullen moeten buigen of barsten. Precies als in Utrecht 1906 en in Deventer 1909.

Eén wil, één richtsnoer moet de Arbeiderspartij leiden naar het verheven doel, dat Mr. Troelstra haar gesteld heeft: regeeringspartij! En die ééne wil, wiens wil zou het anders zijn dan die van Mr. Troelstra? Zooals het in den ouden socialistischen bond de wil van Nieuwenhuis was!

Dat is de ernst van Mr. Troelstra's jongste kerstrede.
v. R.

De Toekomst.

We gelooven, dat het goed is nog de aandacht te vestigen op een gedeelte in de 2e redevoering van Troelstra bij de begrotingsdebatten in de Kamer, waarin hij zich verweren moest betreffende zijn houding en die zijner partij inzake de kabinetscrisis.

Vooraf Dr. Bos had zich geweerd om aan te toonen, dat de S. D. A. P. op den duur ertoe zou moeten komen, met de vrijzinnigen mee te regeeren. Troelstra antwoordt daarop in een gedeelte, dat hij volgens het Kort Verslag inleidt met de woorden: „Ten slotte de toekomst“. Hij beroemt er zich op, de opkomende stroom van nieuw leven onder de Nederlandsche arbeiders geleid te hebben in parlementaire banen; het anarchisme sterk te hebben bestreden; de tribunisten uit de partij te hebben verdreven. Dan zegt hij verder:

„Nu willen de heeren dit forceeren. Spreker zegt echter dat zij daarmee precies het omgekeerde zullen uitwerken. Spreker heeft in woord en geschrift de heeren Schaper en Vliegen tegen spreker „zien uitspelen, omdat deze, naar de vrijzinnigen meenen, dichter bij hen stonden dan spreker. Maar uw lof aan deze partijgenooten kan niet in de plaats komen voor den tegenstand, dien gij hun onder de arbeiders in de partij bereid, „wanneer zij willen komen met zaken, die eerst op den duur kunnen worden verwezenlijkt. Door uw drijven versterkt gij het revolutionaire instinct der arbeiders die in onzen kring hebben plaats genomen. Wanneer het heeft geschieden, dat in onze partij „groepen en personen die in de minderheid zijn, de meerderheid hebben verkregen, dan is dat uwe schuld. Gij bewerk het tegenovergestelde van wat gij wilt. En waren wij ingegaan op uw aanbod, dan zou onder de arbeiders het omgekeerde zijn voorgekomen van hetgeen gij verwachtet.

„Waar overal in de wereld de moderne vakbeweging opportunistisch is, waren te Zwolle de vertegenwoordigers van die beweging tegen de „aanvaarding der portefeuilles. Dat is geen doctrine, het is een zaak van praktisch beleid. Want de „moderne vakbeweging heeft vooral te strijden tegen de syndicalistische vakbeweging en zij weet, dat door de burgerlijke regeering het syndicalisme „sterk wordt bevorderd.

„Spreker zegt dit tot de vrijzinnigen: Er is alle kans, dat wanneer wij, sociaaldemocraten, met de uiterste matiging te werk gaan, op den duur te verkrijgen is wat gij wenscht, maar door ons te willen drijven maakt gij de meerderheid der arbeiders „antiparlementair en tot nu toe zijn ze dat niet. „Dan zouden wij krijgen directe actie, sabotage enz.

„gelijk men in Frankrijk aantreft; dan zou men een „arbeidersbeweging krijgen, waarmee ten slotte „niemand iets zou kunnen doen“.

We hebben onder al het mals in zoo'n klein bestek bij elkaar, slechts een paar regels gecursiveerd, omdat hier zoo duidelijk mogelijk door den spreker Troelstra aan de liberalen beloofd wordt een regeeringsblok met S. D. A. P., als zij, liberalen, maar zoo verstandig willen wezen, den listig voorzichtigen Troelstra langzaam, maar zeker de arbeiders in zijn partij daarvoor te laten voorbereiden. Nu nog niet: ze hebben nog te veel revolutionaire instinct!

Wel mocht Mevrouw Holst zeggen, dat het betreurenswaardig is, dat in de zoogenaamde roode week enkele duizenden arbeiders meer onder den invloed van dat verderfelijke reformisme zijn gekomen.

En de arbeiders? Ze lezen niet eens, wat hun „leider“ wel zegt. Ze blijven maar blind en doof.

En de eunuchen van het Weekblad staan er als wezenloos bij en roeren zich niet.

Makkers, laat ons de kracht der S. D. P. sterken. Daarvan alleen gaat steeds de wrokroep uit. St.

Toch iets geholpen.

Een paar maanden geleden stak er in Rotterdam een stormpje op, naar aanleiding van de weigering van een zeer groot aantal gemeentewerklieden om toe te treden tot het rijkspensioenfonds. De raadsfractie der S. D. A. P. bracht de kwestie bij de begroting ter sprake, wat tot gevolg had een debat over de lonen. B. en W. poogden aan te tonen, dat de lonen geen oorzaak van weigering behoefden te zijn. De heer Zimmerman had hooghartig gezegd, dat het Gemeentebestuur niet op zij kon gaan voor dit verzet der werklieden. Burgerlike raadsleden probeerden of lapmiddeltjes wat zouden helpen; ja B. en W. stuurden kort geleden nog zelfs een sirkulaire aan de betrokkenen om alsnog maar toe te treden, doch dit alles scheen weinig vrucht af te werpen.

Nu is echter Woensdag 24 dezer een bericht in de bladen verschenen, dat met ingang van 1 Febr. 1914 de loonregeling voor de gemeentewerklieden wordt gewijzigd, zodat voor arbeid, die alleen door valide, volwassen arbeiders kan worden verricht, aan de werklieden in vasten dienst, op 25 jarige leeftijd een minimumloon van f13,50 per week wordt gewaarborgd.

Ook wordt medegedeeld dat met ingang van 1 Januari a.s. de regeling voor het ziektegeld wordt gewijzigd. Tot nu toe werd dit na een wachttijd van 3 dagen, gedurende 4 maanden voor 2/3 en daarna voor de helft uitbetaald. De gunstige wijziging is nu deze, dat de wachttijd voortaan slechts 2 dagen zal zijn, en dat dan gedurende 6 maanden 90 pct., gedurende 4 maanden 70 pct. en ten slotte nog 4 maanden 50 pct. van het loon zal worden uitbetaald.

Schitterend is dit alles nog lang niet, maar als we bedenken, dat het Rotterdamse gemeentebestuur, ten opzichte van arbeiderslotsverbetering nooit erg schertig is geweest, kunnen we nu toch met enig genoegen konstateren, dat het hooghartig kollege zich ten slotte wel wat aan het „verzet“ en de agitatie der arbeiders zelve moeten storen. S. D.

Van de Administratie.

De Kwitanties van het Garantiefonds zijn aan de post afgegeven. Wij verwachten dat niet één onbetaald terug komt. Het geld is, als altijd, hoog noodig.

Van de Afdeelingen.

Amsterdam. A.s. Vrijdagavond vangt de cursus aan van Wijnkoop over de Fransche revolutie in Maison Prins, Waterlooplein 35.

Advertentiën.

Zit- en Slaapkamer te huur.

GEMEUBILEERD OF ONGEMEUBILEERD.

Adres: CELEBESSTRAAT 57ⁿ Amsterdam.

Soc. Dem. Partij - Afdeeling Rotterdam.

Openbare Cursusvergadering

op Maandag 5 Januari, half negen, Vereenigingsgebouw, Goudsche weg, Zaal IV.

Spreker: Dr. W. v. RAVESTEIJN JR.

Onderwerp: Scheiding van Kerk en Staat.